

DeGroeneCourant

Twee generaties over een aardgasvrij eiland

Ze schelen bijna 60 jaar. Beiden dragen het idee van een aardgasvrij eiland een warm hart toe. Ons energiegebruik moet anders. Maar hoe?

Jan Holwerda (89) is opgegroeid zonder gas. Hij is gewend zuinig om te gaan met energie en water. De tuin krijgt bijvoorbeeld alleen water uit de regenton, als dat water op is, heeft de tuin pech gehad. Hij beweert dat ouderen niet zoveel energie opmaken, ze gaan immers vroeg naar bed en elke dag (lang) douchen is meer iets voor de jeugd.

Michelle Hof (33) moest wel langer douchen toen de woningbouwvereniging in haar huis een waterbesparende douchekop aanbracht, anders werd haar haar niet zeepvrij. Haar huisje is uitstekend geïsoleerd.

Het eigen huis van Jan en Diny Holwerda was tot nu toe minder geïsoleerd. Jan wilde niet over één nacht ijs gaan en heeft samen met de energieadviseurs gezocht naar maatregelen die hij wel kon nemen.

Het dak en de vloering zijn inmiddels geïsoleerd en achter de radiatoren is folie geplakt. Onlangs is het huis van spouwmuurisolatie voorzien. De kosten daarvan zijn te overzien. Je kunt er subsidie op krijgen en het levert meteen rendement op. De isolatie is pas een week geleden aangebracht, maar hij had toch al het gevoel dat het binnen niet zo snel meer afkoelde. Omdat de aanschaf van zonnepanelen een hogere investering is, die je niet snel terugverdient, hebben ze gezien hun hoge leeftijd daar niet voor gekozen.

Op het huis van Michelle liggen zonnepanelen. Ze lagen er al toen zij er kwam wonen. Ze moet daar ongeveer 20 euro extra huur voor betalen. Zonder panelen zou ze per maand voor €10 stroom gebruiken. Nu kost elektriciteit haar €4 per maand. Met zonnepanelen zijn haar maandlasten dus hoger! Toen het terugleveren van stroom haar geld kostte, heeft ze een heel oude diepvries gekocht, die energie slurpte, om haar kosten te drukken. Jan en Michelle vinden allebei dat juist mensen met weinig geld, die sowieso al zuinig zijn, de dupe worden van de energiebezuinigen. Zij krijgen 'een streep over de rug', zoals Jan het uitdrukt. Waarom wordt het energiegebruik

van de grote panden hier op het eiland niet eerst aangepakt? Daar kan een forse winst uit gehaald worden. Denk bijvoorbeeld aan de openbare gebouwen en de gelegenheden hier op het eiland.

Jan denkt dat we niet van het aardgas af kunnen voordat de opslag van groene stroom goed geregeld is.

Michelle heeft het gevoel dat het project van bovenaf wordt aangepakt. En dat vindt zij jammer. Langdurige bijeenkomsten zijn niet iets waar de mensen uit de horeca naar toe zullen gaan. Waarom niet af en toe een poll via de social media om bewustwording aan te wakkeren? Nog een tip van haar voor de gemeente: Krijgt iemand een nieuwe woning op Schiermonnikoog? Geef LED-lampen cadeau.

We zijn te gast bij mevrouw Rutgers op de Langestreek. Haar eerste eigen huis met man en kinderen was aan de Sintebloom in de wijk Nieuw-Dokkum. "Wij waren de eerste bewoners van nummer 7. Ik weet nog goed, ik ging bij Jeanette op de slaapkamer op de grond liggen en kon zo onder het dak door naar de polder kijken. Ook de ramen aan de voorzijde van de woning waren zo gebouwd dat er geen gordijnen voor konden hangen, dan zakte het plafond naar beneden. Gas was in die tijd heel goedkoop en er was meer dan genoeg van. Stook city werd het daar ook wel genoemd. Tijdens een storm in de beginjaren dat wij daar woonden was zelfs het raam uit de zijgevel gewaaid!

Het waren wel hele fijne huizen om in te wonen, veel ruimte en lekker vrij. Later betrokken wij het ouderlijk huis op de Langestreek. Mijn vader kwam van Schiermonnikoog, mijn grootouders hadden de boerderij Pathmos, later omgebouwd tot woningen. Hij heeft mijn moeder, die van Terschelling kwam, leren kennen. Tegenwoordig ga ik zuinig met het gas om. Voor het verwarmen van mijn woning heb ik airco laten installeren. Daarvoor moest ik ook de stoppenkast laten vernieuwen. Na de winter wil ik meer airco's laten installeren om nog minder gas te gaan gebruiken. We kunnen toch niet heel Groningen in elkaar laten storten? Vroeger wisten we niet beter, anders hadden we dat vast anders gedaan. Daarnaast laat ik een boiler plaatsen voor warm water. Mijn geiser is ook 46 jaar oud, dus ook niet meer veilig. Op de Sintebloom konden we de CV niet ontluchten trouwens, foutje bij de installatie. We noemden de installateur van toen Willen Plof. Ook wil ik graag op inductie gaan koken, maar wacht op de nieuwe subsidieregeling.

Wist

je

Dat....

?

... de subsidie voor overstappen op elektrisch koken is gewijzigd? Voor de aanschaf van de kookplaat krijgt u **€ 500** subsidie. Als u daardoor de meterkast aan moet passen, kun je daar ook nog eens **€ 500** subsidie voor krijgen!

Op zoek naar lekkere recepten voor inductiekoken? Wat dacht je van **'Rendang van Oesterzwammen'**? Je vindt het recept op onze website.

Eigenlijk wisten we het al direct: wij willen ook van het aardgas af!

"Op 1 mei hebben wij de sleutel gekregen van onze woning aan de Sintebloom. We hebben best veel veranderd in het huis: nieuwe vloeren, nieuwe wandbekleding en het huis is een beetje eigen gemaakt. We wonen er met onze dochter van 3 ½ jaar. De komende tijd kunnen we bedenken wat het eerste grote project is wat we aan gaan pakken: waarschijnlijk de keuken. Toen wij hoorden van het PAW-project in Nieuw-Dokkum waren wij direct enthousiast om mee te doen. Het dak, de spouw en de vloer zijn geïsoleerd, overal hebben we HR++ ramen, en de gevel is opnieuw gevoegd en geïmpregneerd. Om het huis te kopen hebben we bijna al ons spaargeld ingelegd. Gelukkig bestaat er de mogelijkheid extra geld te lenen voor het verduurzamen van de woning, het is jammer dat dat nog niet echt bekend is. Daarmee kunnen wij een vervangend systeem betalen. En als het goed is kunnen we dan met de besparing van het gas de lening afbetalen!"
Was getekend: Ramona en Mark. Welkom in de wijk!

Woningbouwcoöperatie WoonFriesland heeft onlangs bij alle huurwoningen op Schiermonnikoog het waterbesparingssysteem Control Flow geïnstalleerd. Deze toevoeging aan de kraan verlaagt de waterdruk, waardoor bewoners automatisch minder water gaan gebruiken. Het resultaat: lagere energiekosten voor de bewoner en een positieve impact op het milieu. WoonFriesland paste deze innovatie eerder al toe in woningen op Vlieland en Terschelling.

“Na die succesvolle installaties hebben we gezien dat Control Flow echt een verschil kan maken”, zegt Joris Hoeksema, innovatiecoördinator bij WoonFriesland. “We zijn blij dat we dit systeem nu ook naar Schiermonnikoog kunnen brengen. Drinkwater wordt steeds schaarser, dus het is belangrijk dat we er zuinig mee omgaan. Deze innovatie helpt de bewoners op de eilanden daarmee.”

Inlooppreekuur WoonFriesland

Wist je dat je voor al je huurdersvragen terecht kunt bij Frank Kenters, wijkconsulent van WoonFriesland? Je kunt een afspraak maken via telefoonnummer **088-9952016** of per e-mail: **frank.kenters@woonfriesland.nl**

Huurdersvereniging De BewonersRaad is Huurdersbelang Fryslân

Huurdersvereniging De BewonersRaad heeft per april een nieuwe naam en huisstijl gekregen: Huurdersbelang Fryslân. Huurdersbelang Fryslân is een vereniging die zich inzet voor een goede betaalbaarheid, beschikbaarheid en kwaliteit van huurwoningen in Friesland en dus ook op ons eiland. Directeur van Huurdersbelang Fryslân, Gert Brouwer, en regiomanager Astrid van Dijk-Schoemaker kwamen graag een middagje naar het eiland om een en ander toe te lichten. Een vraaggesprekje.

Wat doet Huurdersbelang Fryslân eigenlijk voor huurders?

Brouwer: *“Ik vergelijk ons altijd met de ANWB. We zijn een belangenorganisatie en hulpdienst tegelijkertijd. We behartigen de belangen van huurders en zijn daarin onafhankelijk. Dat betekent dat we in gesprek zijn met woningcorporaties en gemeenten over onderwerpen als de woonvisie, prestatieafspraken en beleidskeuzes die gevolgen hebben voor huurders. Maar dat betekent ook dat huurders bij ons aan de bel kunnen trekken als ze er bijvoorbeeld niet uitkomen met hun woningcorporatie.”*

Hoe kunnen huurders hun stem laten horen?

Van Dijk: *“Bijvoorbeeld door een bewonerscommissie op te richten. Daarmee sta je sterker en spreek je namens meerdere huurders. Wij begeleiden het oprichten van zo’n commissie en ondersteunen bij het overleg met de corporatie.”*

En tot slot, waar kunnen huurders terecht voor meer informatie?

“Voor meer informatie, hulp, advies en vragen kunt u vanaf nu terecht op www.huurdersbelangfryslan.nl. Op deze website staan ook de nieuwe contactgegevens. Leden ontvangen bovendien regelmatig onze nieuwsbrief en bewonerskrant.”

Walter de Waterman zegt: 'Verspil geen water!'

Voordat het water uit de douche warm is, zijn er vaak al heel wat liters water in de afvoer terecht gekomen. Vang dit water op door een emmer onder de douche te plaatsen! Het koude water kan je heel goed gebruiken om de wc door te spoelen bij een kleine boodschap of planten in de tuin mee water te geven. Nog geen water-besparende douchekop? Vraag er eentje aan op de website Aardgasvrij-eiland.nl/kleine-maatregelen. Douche maximaal 5 minuten en laat ook het water niet lopen tijdens het tandenpoetsen. Op deze manier bespaar je heel wat liters water!

Wat is Wijs Adviezen!

Projectupdate

Het College van Burgemeester en Wethouders heeft de gewijzigde subsidieregeling Aardgasvrij Eiland vastgesteld. Deze subsidieregeling komt erop neer dat de huidige subsidieregeling wordt aangevuld met een bedrag van € 8.125 euro voor de aanschaf van warmtepompen voor woningeigenaren in de wijk Nieuw-Dokkum. Omdat er geen warmtenet meer komt, worden huiseigenaren in de buurt Nieuw-Dokkum met deze vergoeding geholpen om de c.v. ketel te vervangen voor een warmtepomp. Bij het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening is deze wijziging ingediend. Tegelijkertijd maken we de subsidieregeling klaar voor gebruik en onderzoeken we meer mogelijkheden voor gezamenlijke inkoop. Daarover in de volgende editie meer.

Ondertussen staan we natuurlijk niet stil. Onlangs maakten we een rondje langs de woningeigenaren van Nieuw-Dokkum om te onderzoeken waar de inwoners nog behoefte aan hebben. Zo zagen we bijvoorbeeld dat 69 procent van alle woningen een Wat-is-Wijs Advies hebben gekregen (zie tabel)

gemeente
SCHIERMONNIKOOG

Wat is een Wat-is-Wijs Advies?

Via een Wat-is-Wijs-advies kom je als woningeigenaar te weten hoe je in je woning het beste gas kunt besparen. Maar ook wat het kost en hoe je dit kunt betalen. In het advies staat welke vergoedingen je voor de geadviseerde maatregelen kunt aanvragen. Een energieadviseur komt daarvoor bij je thuis en loopt met jou de woning en je wensen langs. Heb je het advies ontvangen? Je bent niet verplicht om de aangeraden maatregelen uit te voeren. Dat is jouw keuze.

Wat kost een Wat-is-Wijs Advies?

Een Wat-is-Wijs-advies kost je niets. Deze krijg je gratis vanuit het project Aardgasvrij-Eiland wanneer je bewoner-eigenaar bent van een woning op Schiermonnikoog.

Colofon

De Groene Courant is een uitgave van 'Aardgasvrij Eiland' met nieuws over het project en ander groen nieuws van de betrokken partijen. De Groene Courant wordt samengesteld door de werkgroep Communicatie & Participatie.

Heeft u vragen of opmerkingen? Neem dan gerust contact met ons op.
Deze editie kwam tot stand met medewerking van: Daan Alers, Ruud Binnendijk, Titia Bouma, Johan Duut, Jeroen Krijger en Ingrid Oyevaar.
Vormgeving: Gerrit Vlasma.

Contactgegevens

- ✉ info@aardgasvrij-eiland.nl
- 🌐 www.aardgasvrij-eiland.nl
- ☎ 0519-53 50 99
- 🗣 Spreekuur op donderdagochtend van 9:00 tot 12:00 uur in het gemeentehuis
- 📍 AardgasvrijEiland